

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORTE BISERICĂSCĂ ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Predică*)

Fraților!

Sunt convins, că cei mai mulți dintre dvoastră se indeletnicesc cu cetirea ziarelor. Aceștia, dar nu numai aceștia ci toți știm, că în apropierea țării noastre a izbucnit un războiu pe moarte și vieță. Gloanțele pătrund peptul părinților, tinerii rumeni și setoși de vieță cad și ei zdrobiți, iar cei rămași trec peste trupurile lor cu chiotul morții pe buze. E un măcel, ce-ți reamintește vremuri de sălbăticie. — Și ce credeți, în numele cui — se spune, — că curge sângele în valuri? — În numele crucii! Da! în numele crucii! Popoarele din Balcani împodobesc războiul cu atributul de „sfânt“, și afirmă, că numai dragostea de Hristos și legea Lui îi mână în foc contra păgânului. — Vă pare însă firesc fraților, ca în numele blândului Hristos să se scoată sabia din teacă? Vă pare creștinesc, ca în numele Dzeului nostru să se imprăstie moartea și chinul? Așa, că nu! — Cine judecă altfel nu-i creștin adevărat! În numele creștinismului poți lega răni, alina dureri, dar nu poți vărsa lacrimi și sânge.

Cazul acestui războiu este înse foarte semnificativ pentru timpurile, în care trăim, de aceea l-am pomenit. Aceasta concepție asupra creștinismului o întâlnim nu numai în Balcani, ci și aiurea. De fapt în zilele noastre s'a cam tocit însemnarea cuvântului *creștin*, încât abia îți vine să-l mai recunoști.

Dar să căutăm mai de aproape, cum înțeleg astăzi mulți dintre noi ar fi *creștini*, ca să nu vedem, cum nu trebuie să fim.

Fraților! Sunt nenumărați oamenii, cari trec și voesc să treacă de creștini, sunt înse puțini, foarte puțini cei pătrunși de măreția acestui cuvânt, care 2000 de ani a resonat ca o mângăere în gura omenirii. Puțini, fiindcă cei mai mulți pe nedreptul și-l asumă. Dar cu greu le-ai putea spune faptul acesta, căci s-ar supără foc și ți-ar răspunde indignați: Ei să nu fie creștini; ei, cari s'au botezat; ei, cari în toată duminica își ocupă locul în biserică, cari își fac cruce și se închină cu smerenie de câte ori cădește preotul; ei, cari pun cețar pe tas și plătesc dare culturală? Ei să nu fie creștini? Nu se poate! Ți vor răspunde indignați. — Nu se poate, dar nu știu bieții cât de amară se înșală. Nu știu sau nu vreau să știe, că „nu

tot cel ce-mi zice Doamne, Doamne! va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri“. (Mateiu VII, 22.)

Ca să iasă însă mai bine la iveală caracterul și mentalitatea acestor oameni, să-i punem în fața creștinilor din primele veacuri, cari nu aveau temple mărețe și luminoase, ci se închinau lui Dzeu pe sub pământ, în locuri umede și întunecoase; în fața acelor creștini, cari sunt pentru noi ca izvorul curat de munte, ce nu s'a prefăcut încă în apa tulbure, care înecă holdele oamenilor.

Fraților! Odinioară creștinul jertfea odihna, toată odihna și averea sa pentru fratele izbit de boală și nenorocire, dar nu știa stânga lui ce face dreapta. Odinioară creștinii ardeau pe rug pentru Hristos și biserică Lui, dar suspin de pe buzele lor nu puteai prinde. — Astăzi? Cine nu știe, cum e astăzi. Odihna și averea nu odată ni-o întrebuintăm spre scopuri netrebnice. Muncim, muncim din greu, dar activitatea noastră nu edifică, ci distruge. De multeori suntem chiar mai neobosiți în a face răul decât binele. Când e vorba să stricăm, să ne răsbunăm nu știm, ce-i jertfa și osteneala. Ba cu cât ni-i mai diabolic scopul, cu atât cheltuim mai mult timp, ban și sănătate pentru atingerea lui. Fraților! Dacă noi românii am fi capabili de atâta zel și muncă pentru înălțarea bisericii și a neamului, decâtă suntem capabili în frecările și harțele dintre noi, întru hulirea fratelui și vecinului nostru, — biserică românească ar fi o stea între biserici, iar neamul românesc un soare între neamuri. — Da, imităm perseveranța și constanța femeii din sf. evanghelie de astăzi, care 12 ani n'a descurajat, ci a trudit și a încercat toate mijloacele de vindecare. O imităm, ne trudim, ne agităm și noi cu anii, dar zelul nostru nu vindecă, ci sângerează. Ne sângerează pe noi și pe alții: pe noi, căci ne înșelăm în credința, că suntem creștini, pe alții, că le facem rău și supărări. — Așa înțelegem noi astăzi a fi *creștini*.

Sunt înse fraților un alt soi de oameni, cari s'ar părea, că se ostenesc pentru binele de obște și totuș iau în deșert numele curat al creștinului. Aceștia sunt indivizii arși de focul *vanității și mândriei*. Și aceștia luptă, se zbat, se svârcolesc: în jurul lor se face vâlvă și zgomot. Dragostea de lege, limbă și moșie li-i vecinic pe buze, ei sunt arhangeli adevărului și ai dreptății, ei și numai ei, — iar cei lezne crezătorii privesc la dânșii ca la raza mândrului soare, pri-

*) Rostită în duminica XIV după Rus. în s. biserică din comuna Nădlac.

vesc buimăciți și nu știu, că în cele mai multe cazuri astfel de oameni sunt purtați de motive egoiste: nu știu, că în cuvintele lor de miere se ascunde sâmburele mândriei. Dacă numele lor ajunge cunoscut, purtat din gură în gură, faptele lor afișate, apreciate și laudate, ei și-au atins țânta. — Aceștia sunt cei mai falși creștini. Nu-i poți asemăna decât cu niște bancnote false, cari au preț, până li-se constată falșitatea, iar după aceea sunt călcate în picioare, ori arse. Lor se adresează Mântuitorul prin următoarele cuvinte, cari vor rămâne pentru toate timpurile cea mai aspră zbiciuire a celor fățarnici: *Vai vouă cărturarilor și farizeilor fățarnici, că zeciuți mintă și mărarul și chimenul și ați lăsat cele mai grele ale legii: dreptatea și mila și credința. Acestea se cădea să le faceți, iar acele să nu le lăsați. Voi curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului, iar înlăuntru sunt pline de răutate.* (Mateiu).

Sunt aspre aceste cuvinte, dar fiecare creștin ar trebui să și-le sape cu litere de foc în inimă, ca vecinic să-și amintească de ele, pentru că durere fraților, astăzi nu numai mândrii și vânătorii de popularitate, ei aproape toți suntem copleșiți de aceasta urâtă slăbiciune. Astăzi iubitorilor, fățarnicia se preumblă rânjind pe stradă. Și totuș poate fi ceva mai respingător decât tabloul fățarniciei?! Poate fi ceva mai urăcios decât întâlnirea alor doi contrari, care de departe își ridică pălăriile, își strâng mâna și-și urează voie bună, iar după ce s'au despărțit veninul lor izbucnește în clevertiri și vorbe de hulă. — Ce izbitoare deosebire între aceste persoane și creștinii vremilor apuse! Privirea aceloră eră poate mai îndurerată și serioasă, fața lor trada îngrijorare, dar inima le răspânda căldură și sinceritate. — Noi? Ochii noștri rād, pe buzele noastre joacă zâmbetul, iar în inimi ciocotește ura, pizma și dorul de răzbunare. Creștinii de odinioară în ascuns se rugă pentru vrășmașii lor. Noi în ascuns punem la cale uneltiri pentru nimicirea fratelui nostru, iar la răspântii ne batem pe piept cu binele, pe care nu-l facem.

Și acum să vedem cum înțelegeau creștinii mai pricepuți din timpurile vechi a urmă lui Hristos și cum înțelegem noi.

Nu pot fi mai mare binefacere, dar nu pot fi nici mai mare pacoste pentru o comună, pentru societate decât oamenii mai iscusiți. Aceștia pot face minuni de fapte bune, creștinești și naționale, dar pot și surpă, încât în urma lor să nu rămână decât scrum și ruină. Minuni făceau s. părinți și dascălii dintâi, cărora Dzeu le-a dat talant din belșug, când la sfatul lor se sărutau dușmanii și se împărțeau bogățiile; minuni, când cuvintele lor fermecate curmau suferința și picurau pacea în suflete.

În ziua de azi înse adeseori cei mai pricepuți cărmuesc păcatul. Da, pentru că ei sunt mai isteți în a face răul și a găsi mijloacele potrivite. Și primejdia lor e cu atât mai mare, cu cât nu merg singuri pe

calea largă și netedă a greșelii, ci târăse după sine vecini, prieteni și cunoscuți. Tărăse, dar nu-și aduc aminte de înfricoșatele cuvinte alui Hristos, când zice: „*Vai lumii de zmintele*“.

Așa-i fraților, astăzi cuvântul creștin a ajuns aproape un cuvânt de formă. Dacă s'ar scula din morminți creștinii primelor veacuri, ei s'ar lăpăda de noi și ar fugi înspăimântați ca de fața ispitei. Fugi, căci noi nu mai suntem creștini adevărați. Pot fi creștini defaimatorii și răsbunătorii, pizmăreții și uneltitorii, mândrii și fățarnicii? Eu zic că nu. Nu, chiar de s'ar boteză în toată ziua, ar țineă toate posturile și ar pune galbeni pe tasul bisericii. Nu, căci chiar de va zice cineva că *pe Dzeu iubește iar pe fratele sau urăște mincinos este.* (Ioan). Nu, căci *chiar de va vorbi cineva în limbi îngeresti, iar dragoste nu are, făcutu-s'a chimval răsunător.*

Dar să nu ne perdem nădejdea fraților, Dzeu e mare, atotputernic și atotîndurat, se va îndură și de noi și ne va vărsa în suflet lumină, ca să înțelegem ce înseamnă creștin și ne va da tărie, ca să putem fi creștini. Amin.

Gherasim Andru
abs. de teol.

Reflexiuni la răspuns.

Pentru deplina lămurire a adevărilor puse în contradicție „în chestiunea catehizării“ de către părintele St. Oprean, la răspunsul său din „Revista predicilor“, cu permisiunea P. O Redacției mi s'au obligat să-i fac următoarele reflexiuni la răspuns.

Părintele Oprean s'a supărat foc pe mine, pentru că din „multilateralitatea conferinței“ Sf. Sale i-am apretiat numai 2 pasaje, după Sf. Sa, de cel mai puțin interes, după mine de cel mai mare interes, pentru că erau pecăt de îndrăznețe, pe atât de greșite.

Și nu avea de ce să se supere, când, fără a voi, își recunoaște greșelile. Precum însă vede aproape, află numai, că reflexiunile mele „sunt menite să susțină persoane“. Dar nu află bine. Dacă însuși S. Sa constată în răspuns, că la noi sunt vr'o 8 autori din domeniul catihetic, iar eu îi știu însă încă câțiva scriitori din reviste, cari s'au ocupat cu chestia catihetică: ar putea să admită că, toți aceia, la tot cazul, au scris mai mult, cu mai multă orientare și cu mai bun succes decât S. Sa. Și tocmai pentru aceea, părerile libere ale S. Sale, puteau fi tot așa de bune, chiar de valoare, fără a-i face răi pe cei mulți: că „au scris puțin de valoare“ — „au făcut umplături de spațiu“, — „lucrări șablonatice“ etc.

Și cum își poate închipui pâr. Oprean, ca celilor să nu fi observat îndată în dezvoltarea problemelor sale că, *grăirea „dela înălțime*“, nu e justificată. Așa între greșelile principale eu i-am amintit numai pe cele mai izbitoare, deși am descoperit mai multe. Așa, la comis greșală, când abandonează poveștile și susține că piesa biblică despre „Facerea lumii“ e mai ușoară decât o poveste. Dar se înșală. E recunoscut doară că tocmai piesa e cea mai grea, dat fiind, că cuprinsă e cu ideile, ce se înlănțuiesc, aparțin metafizice. De aceea, dacă nu voiești surmenagiu, predarea ei este grea.

Dar pasagiul unde tratează p. Opresan, despre limba ist. biblice, cuprinde o extravaganță, ceea ce mi-am luat voie să-i și dovedesc, dar așa fel, ca să nu-i jignesc ambiția juvenilă. Ce face așa S. Sa în răspuns? Ține să-și apere nu temeinicia părerilor, ci inconsecvența și neorientarea în materie, bagseamă, ca să-și facă „preu evidentă sorginta puțin științifică” a răspunsului. Să-l lăsăm deci ca însuși să vorbească și să-i analizăm frazele. Ce e drept, în răspuns zice S. Sa, că ar fi dorit, ca prin discuțiunile noastre „să facem un serviciu cât de neînsemnat pentru organizarea noastră ca biserică ortodoxă națională” — ziceă mai bine; cauzei catehizării; — dar ce folos că nu se ține de vorbă, nu-și susține teza până în fine, ca să discutăm pe ea! Căci, ce ziceă în conferință? Iată ce: „Din parte-mi sunt pentru o limbă românească, curată, frumoasă și simplă, pentru limba poveștilor poporului nostru.... Câteva elemente de poveste, presărate cu iscusință va (de ce nu vor?) încordă atențiunea micilor ascultători și învățăturile morale prizările printre șire în formă de gingașe admonițiuni (aceasta e monstru), va putea moraliza mai mult decât axiomele grele și condensate ale manualelor actuale. Seriozitatea studiului de sigur nu va pierde nimic prin aceasta”. — Aceste păreri exprimate atât de categoric, eu le puteam declara în reflexiuni, de curate absurdități. Dar ziceam numai că: „tinde la un fel de modernizare, în stil deosebit”. Iar după ce am arătat tendințele altora de modernizare a ist. biblice, și felul cum au fost ei combătuți, am concludat: „la părerea p. Opresan trebuie să constatăm, că introducerea elementelor din poveștile populare în ist. biblice, încă nu e alta, decât o exagerare privită din toate punctele de vedere”. Deci după „o combatere cu o droie de autorități” (vorba e a p. Opr.) cari pentru S. Sa, zice, nu sunt argumente, bagseamă ca S. Sa să nu scape din originalitate, în lipsă de argumente, părăsește terenul, căci iată ce răspunde: „Ce trebuie să observ pentru lămurire, este, că din parte-mi nu sunt pentru o prelucrare sau chiar o transpunere în prezent a ist. biblice, în felul cum o face aceasta Max” (pe care i l-am fost prezentat ca model de modernizare) „ceea ce e extravaganță fără scop. Sunt pentru o limbă (înțelegând partea stilistică) frumoasă, curată și simplă, care altfel poate păstră momentele cele mai de seamă, neschimbate, din s. scriptură, tot așa nu va trebui să omită dialogurile pline de vigoare și energie genuină”. Și acum confruntate aceste 2 pasaje, din conferință și răspuns, vom constata, că p. Opresan, în răspuns se rectifică: nu mai e „pentru limba poveștilor poporului nostru”; nu-i trebuie, nici chiar „câteva elemente de poveste presărate cu iscusință”. Care va să zică: și-a retractat părerile din conferință, desigur, pe urma reflexiunilor. Deci nu e nici sincer p. Opresan, când, de încheiere imi răspunde, că nu-mi primește, asemenea reflexii, cari sunt scrise nu de dragul chestiunii, ci pentru a înfieră îndrăznețul, de care nu aprinde tămăie”. Una spune, alta face, dovedind în faptă, că a primit. Ba, constat, că stă foarte aproape de teoria lui Dr. Rein, indicată de mine, deși imediat înainte de asta afirmă, că eu nu l-am înțeles, când ti înșir păreri cunoscute, cari pot servi numai ca orientare, fiind limba biblică cu scăderi. Când afirmă acestea p. Opresan, nu ține seamă de întreaga teorie alui W. Rein, care nu înțelege textul ca traducere fidelă, ci din contră astfel de istorie o condamnă, precum de sine se înțelege că erori stilistice și gramaticale sunt a-se delătură. Dar, fie liniștit p. Opresan, că de acestea se îngrijește la noi cenzura

introdusă după Regulamentul, pentru aprobarea cărților școlare.

Deci, într'un răspuns atât de nesucces, prin care, în loc de apărare își aduce condamnarea, putea p. Opresan să se dispenseze dela unele flori stilare culesse „de pe tărâmurile ingrate, cari foarte rar aduc satisfacție”, ce mi-le dedica-se.

Și de încheiere o unică observare: p. Opresan face bine, că e scump la tămăie; și așa nu-i e curată. Dar, mai vărtos ar face bine dacă ar fi scump la tină.

Nicolae Crișmariu.

Congresul național-bisericesc.

Ședința a șaptea.

S'a ținut Sâmbătă, în 6/19 Octomvrie, în sala mare a casei comitatense. S'a deschis la orele 10. President I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu, notar de ședință Augustin Ghilezan.

Protocolul ședinței premergătoare, cetit prin notarul Dr. Teodor Burdan, se autentică, cu mici modificări stilare.

Deputatului Dr. Alesandru Morariu i-se acordă concediul cerut pe restul sesiunii.

Deputatul Dr. Nestor Opresanu adresează interpelație înaltului presidiu în chestia comisiunii bisericesti din Hodmezövásárhely, scoasă de sub jurisdicțiunea mitropoliei noastre prin dispoziție ministerială.

Escelența Sa, Mitropolitul Ioan Mețianu, espune fazele prin cari a trecut afacerea, și își dă părerea, că interpelația ar putea să fie trecută la chestia mitropolitană pentru a mai face în chestia aceasta ceea ce s'ar mai putea face.

Vorbește de nou interpelantul, apoi deputatul Vasile Goldiș, care comunică adevăratul motiv al dispozițiilor luate în chestia aceasta din partea guvernului și propune predarea interpelării în competența consistorului mitropolitan, spre a face toți pașii pe cari li va afla deducători la scop.

Congresul decide în acest înțeles.

Se intră în ordinea de zi.

Comisiunea verificătoare, prin raportorul Dr. G. Popa referază asupra mandatului deputatului Dr. G. Roosin, ales în cercul Tinea. Propune, ca actele se fie predate spre întregire consistorului mitropolitan, iar verificarea numitului deputat se fie ținută în suspens.

Se primește.

Acelaș raportor propune, ca față de decedatul deputat congresual Dr. Traian Puticiu, congresul să-și espriie condoleanțele prin sculare (se face), iar consistorul mitropolitan să fie îndrumat să iee măsuri pentru efectuarea noiei alegeri.

Se primește.

În numele comisiunii bisericesti raportează Dr. Nestor Opresanu asupra proiectului de regulament pentru procedura judecătorească în cauzele matrimoniale. Propune acceptarea proiectului în general, ca bază pentru dezbateră specială.

În contra proiectului vorbește P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, pentru proiect deputatul I. A. de Preda, iar deputatul Dr. V. Branșce prezintă proiectul nou de regulament, pus pe alte baze

Vorbesc la obiect: Dr. G. Dobrin, Arhimandritul V. Mangra, P. Cosma, Escelența Sa, Mitropolitul Ioan Mețianu, Vasile Goldiș, Arhimandritul Dr. Il. Pușcariu, iar congresul primește proiectul de regulament prezentat din partea comisiunii.

La discuția pe articole, la care au participat deputații: Dr. Branșce, I. A. de Preda, Dr. G. Popa, Vasile Dămian, Nicolae Garoiu și raportorul, se primesc modificările propuse din partea comisiei. Proiectul de regulament se declară votat și pe articole.

I. P. S. Sa, Mitropolitul *Ioan Meșianu* necesită fiind să se depărteze, predă presiul P. S. Sale Episcopului *Ioan I. Papp*, care consultă congresul, dacă vrea continuarea dezbaterii, ori amânarea ședinței, și pronunțându-se congresul pentru amânare, anunță ședința proxima pe d. a. la orele 4 punând la ordinea zilei alegerile pentru consistorul mitropolitan și delegațiunea congresuală și închide ședința la orele 12 și jumătate.

Sedința a opta.

S'a ținut Sâmbătă, în 6/19 Octomvrie, d. a. la orele 5. President I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Meșianu*, notar de ședință *Mateiu Voileanu*.

Procesul verbal al ședinței premergătoare, cetit prin notarul *Augustin Ghilezan*, se autenticează.

Inaltul presidiu enunță, ca regulamentul pentru procedura judecătorească în cauzele matrimoniale, votat înainte de amiază, intră în vigoare imediat după publicare.

Se intră în ordinea de zi.

Raportorul *Dr. Nestor Opreanu* propune în numele comisiei bisericești, ca propunerea înaintată congresului din partea deputatului *Aurel Pap*, în chestia împedcării lășirii nazarenismului și a bapșismului printre Români, să se predee consistorului mitropolitan spre studiere și aflarea modalității ducătoare la scop.

P. S. Sa, Episcopul *Dr. Miron E. Cristea*, crede, că măsurile înșirate în propunere nu vor fi suficiente pentru ajungerea scopului. Preoții noștri nu sunt pregătiți pentru a putea face pe misionarii printre cei rătăciți. Ar dori deci să se iee măsuri, ca în teologie să se introducă studiul eresurilor moderne: al nazarenismului, bapșismului, etc. pentruca preoții să le cunoască forma și ființa. Ar dori apoi, să se facă pretinderea catehizarea tinerimei, pentru a fi ferită pe calea aceasta de a cădea în mrejele nazarenismului.

Vorbește la obiect P. C. Sa, Protosincelul *Roman R. Ciorogariu*, apoi Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan*, spunând, că întregirile propuse de Preasfințitul Episcop *Miron* nu cad în competența congresului; iar congresul primește propunerea comisiei și predă întregirile părintelui Episcop *Miron* consistorului mitropolitan, ca material de studiu.

Același raportor propune, ca propunerea deputatului *Dr. Aurel Vlad* în chestia dotațiunii preoților se fie predată consistorului mitropolitan, cu îndatorirea: se adune datele necesare, se studieze chestia și să iee de urgență măsurile pentru sistemizarea propusă de deputatul *Dr. Aurel Vlad*.

Se naște discuție. Vorbesc deputații *Roman R. Ciorogariu*, protosincel, care propune că pe lângă demersurile luate în chestiunea congruei să se sistematizeze dotațiunea preoției și pe baza resurselor proprii ale parohiilor, ca independența materială a preoției să fie asigurată între toate împrejurările, apoi vorbește *Nicolae Ivan*, explicând intenția propunătorului (care e absent.) P. C. Sa, Arhimandritul *Mangra*, ca president al comisiei bisericești spune, că propunerea, așa cum a făcut-o *Dr. Vlad*, trece la consistorul mitropolitan spre conformare. Comisiunea nu propune mai puțin.

Rostește o vorbire mai lungă deputatul *Dr. V. Branșce*, înșierând și condamnând pornirea anarhică a unora dintre preoți, cari bruschează pe Arhiepiscopul, bruschează poporul, desconsideră superioritatea bisericească și vreau să plece pe căile socialiștilor, adresându-se celor necompetenți pentru ajutorul pe care numai dela popor și dela biserică pot să'l ceară și primească. E de datorita congresului să iee măsurile posibile pentru ameliorarea situației preoției, dar să se iee măsuri și pentru împedcarea și stărpirea anarhiei.

P. C. Sa, Arhimandritul *Hamsea* arată, că concluze pentru îmbunătățirea dotației preoției a luat congresul în sesiunea trecută și a luat și în sesiunea actuală (ședința III). E pentru propunerea comisiei.

Deputatul *Dr. G. Dobrin* dorește, ca congresul să se ocupe serios cu afacerea, să arete fapte, pentrucă numai atunci se va reduce numărul nemulțămiiților. Să se vină deci cât mai îngrabă în ajutorul preoților, dar să se pună capăt și anarhiei.

Vorbește în chestie personală I. P. C. Sa, Arhimandritul *Augustin Hamsea*, apoi vorbește I. P. C. Sa, Arhimandritul *Dr. Ilarion Pușcariu*, spunând, că fără congruă, așa cum ar dori unii, nu se poate face îmbunătățirea sorții preoției, și nici preoția nu va renunța la congruă. Dar și de altcum congresul a decis, să se ceară urcarea congruei.

De aceeași părere e și P. S. Sa, Episcopul *Ioan* al Aradului, care află de corectă propunerea comisiei, pe care o primește.

Mai vorbește la obiect: *Dr. Nicolae Oncu*, *Oct. Goga*, și protosincelul *R. Ciorogariu*, iar raportorul reflectează la vorbirile rostite, și congresul primește propunerea comisiei.

Se pun la ordinea zilei alegerile pentru consistorul mitropolitan.

Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan*, numește scrutători pe domni: *Dr. Eusebiu R. Roșca*, protosincel, *Petru Ionaș* și *Constantin Pepa*. Se cetește lista deputaților congresuali și răspund 67, cari depun în urnă listele de votare.

Comisiunea scrutătoare se retrage acum pentru a face adunerea voturilor, iar congresul își continuă lucrările.

La propunerea deput. *Dr. Nestor Opreanu*, ca raportor al comisiei bisericești, se predă consistorului mitropolitan spre studiere și posibilă esecutare propunerea deputatului congresual *Gerasim Sărb*, în chestia luminărilor de ceară pe seama bisericilor, și propunerea P. S. Sale Episcopului *Miron*, în chestia aplicării de cantori salarizați.

Asemenea se predă consistorului mitropolitan spre studiere și esecutare propunerea deputatului *Nicolae Borzea*, în chestia catehizării elevilor dela școlile de meserii, și anume, la propunerea comisiei școlare, făcută prin raportorul *Lazar Triteanu*.

Comis. petiționară, constituită sub presidenția protopresbiterului *G. Pletosu*, raportează prin raportorul *Dr. V. Pahone* asupra rugărilor intrate la congres. Sunt două și amândouă se predau consistorului mitropolitan spre rezolvare în cercul său de competență.

Comisiunea financiară raportează prin raportorul *Dr. N. Vecerde* asupra propunerii deputatului *Gerasim Sărb*, în chestia desfacerii cărților oficioase, nu prin protopresbiteri, ci prin librării. Comisiunea propune admiterea propunerii. Deputatul *Nicolae Zigre* face contrapropunerea, ca să se mențină usul de până acum.

Congresul primește contrapropunerea. Se menține usul din trecut.

Budgetul consistorului mitropolitan pe cei trei ani următori, la propunerea comisiunii financiare (raportor Dr. Nic. Vecerdea) se votează.

P. C. Sa, protosincelul Dr. *Eusebiu R. Roșca*, comunică acum rezultatul alegerilor.

Au fost aleși următorii:

a) În senatul bisericesc, asesor ordinar, Dr. *Iosif Traian Budescu*, protosincel cu 62 voturi, asesor suplent, *Ioan Pepa*, protopop. cu 63 voturi.

b) În senatul școlar, asesori ordinari: Dr. *Lazar Triteanu* cu 56, *Andrei Barseanu* cu 67, *Roman Ciogariu* cu 65, Dr. *Iosif Gall* cu 64, *Vasilie Goldiș* cu 52 și Dr. *Valer Branișce* cu 57 voturi.

Asesori suplenți: Dr. *Ioan Mihu* cu 62, Dr. *Nicolae Comșa* cu 58, *George Serb* cu 67, Dr. *Ștefan Petroviciu* cu 67, Dr. *Nestor Opreanu* cu 66 și *Gerasiim Sârb* cu 65 voturi.

În senatul epitropesc, asesori ordinari: *Mateiu Voileanu* cu 67, Part. *Cosma* cu 66, Dr. *George Popoviciu* cu 67, Dr. *George Dobrin* cu 67, Dr. *Aurel Novac* cu 64, *Nicolae Zigre* cu 64 voturi, iar suplenți: Dr. *Ioan Stroia* cu 67, *Ioan Droc* cu 67, Dr. *Lucian Borcia* cu 66, Dr. *I. Șenchea* cu 66, *Mihai Veliciu* cu 66 și Dr. *Petru Cornean* cu 65 voturi.

Inaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu*, îi declară pe toți aleși, iar pe cei aleși, în senatul bisericesc îi întărește și din a sa parte, dându-le binecuvântarea arhierescă.

La propunerea deputatului *Nicolae Ivan* se aleg în delegațiunea congresuală pentru despărțirile hierarhice următorii: P. C. Sa, Arhimandritul *Augustin Hamsea*, Dr. *Iosif Gall* și *Petru Truția* din dieceza Aradului, apoi P. C. Sa, Arhimandritul *Filaret Musta*, *Elie Trăilă* și Dr. *Petru Zepeneag* din dieceza Caransebeșului. Congresul enunță, ca. president al delegațiunii e Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, iar locțiitor P. S. Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului.

Ședința proximă se anunță pe *Duminecă* la orele 10 și jumătate. Ședința se ridică la orele 7 sara.

Ședința a noua.

A fost ultima ședință a congresului. S'a deschis la orele 11 fără un sfert, prin I. P. S. Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*. Notar de ședințe *Mateiu Voileanu*.

Se intră în ordinea de zi.

Comisiunea specială, incredințată cu studiarea chestiei, dacă se pot împărți, ori nu, fondurile destinate pentru episcopii noi, ce sunt a se înființa, raportează *Emanoil Ungureanu*, că vorba poate să fie numai despre fondul Șaguna, astăzi urcat la suma de 872.826 coroane, care în idee ar putea fi împărțit în trei părți, manipulându-se separat, însă tot la consistorul mitropolitan, ca: „fondul Șaguna pentru episcopia Timișorii”, „fondul Șaguna pentru episcopia Orășii-mari”, și „fondul Șaguna pentru episcopia din Cluj”. Comisiunea face propuneri în acest înțeles.

P. S. Sa, Episcopul *Ioan* al Aradului e în contra împărțirii, pentru că acesta ar fi un lucru prematur. Cere luarea obiectului dela ordinea zilei.

Vorbesc la obiect: P. *Cosma*, Dr. *Nestor Opreanu*, P. C. Sa, Arhimandritul *Mangra*, și raportorul *Em. Ungureanu*, iar congresul, cu respingerea propunerii comisiunii, trece la ordinea zilei; nu admite împărțirea fondului, care rămâne se fie administrat și în viitor ca până acuma.

Rugarea de acelaș cuprins a consistorului din Oradea-mare, la propunerea comisiunei speciale, (raportor Dr. G. Dobrin) după ascultarea părerilor Excelenței Sale, Mitropolitului *Ioan Mețianu*, ale P. S. Sale Episcopului *Ioan*, ale deputaților I. A. de Preda, *Vasile Goldiș*, *Vasile Mangra* și ale raportorului, să respinge.

Acelaș raportor propune, ca fondul pentru înființarea episcopiei din Timișoara, administrat de consistorul arădan, se fie predat spre administrare mitropoliei. Vorbește P. S. Sa, Episcopul *Ioan* al Aradului, care e în contra extradării fondului, apoi Excelența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, P. C. Sa, Arhimandritul *Vas. Mangra* și *Vasile Goldiș*, iar congresul decide, că fondul să rămână în administrarea consistorului arădan.

Acelaș raportor în numele comisiunii organizatoare propune, ca propunerea deputatului Dr. V. Pahone, de a se cassa taxa de 40 coroane stabilită pentru înaintarea de recursuri la consistorul mitropolitan, se fie respinsă. Se primește. Propunerea deputatului *Geuasiim Sârb*, de a se sistemisa posturi de cencești pe lângă protopresbiteri, la propunerea același raportor se predă consistorului mitropolitan spre studiere.

Congresul apoi, ca for de arbitrar, decide, la propunerea același raportor, și ascultând părea P. S. Sale, episcopului *Ioan* al Aradului, că fondul cultural, manipulat de consistorul arădan, formează proprietatea numai a consistorului acestuia, nu și proprietatea consistorului dela Oradea-mare.

În chestia limbei de catehizare congresul aduse în sesiunea trecută o hotărâre, pe care guvernul a cassat-o prin rezoluțiune preainaltă. Raportul consistorului mitropolitan desprp pași întreprinși în direcția aceasta, și special despre înaintarea unei reprezentățiuni esplicatoare (la care nici până astăzi răspuns nu a sosit) la guvern, cu rugarea, ca se fi prezentată și Maiestății Sale, — congresul îi ia la cunoștință

Se stabilesc speșele congresului și se iau dispoziții cu privire la autentificarea proceselor verbale despre cele două ședințe din urmă, apoi Escelența Sa, Mitropolitul *Ioan Mețianu*, roștește vorbirea publicată la loc de frunte al ziarului nostru

Răspunde în numele congresului P. C. Sa, Arhimandritul *Dr. Ilarion Puscariu*, mulțămind Escelenței Sale pentru indulgența, tactul și înțelepciunea cu care a condus desbaterile congresului.

Ședința, și cu ea sesiunea ordinară congresuală, se incheie la ora una d. a. Escelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu*, părăsește sala, însoțit de P. S. Sa, Episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului (Părintele Episcop *Miron* al Caransebeșului, fiind ocupat în altă parte, nu a putut participa la ședința aceasta) între sgomotoasele scjamări ale deputaților congresuali și ale publicului asistent.

Adunarea învățătorilor în Buteni.

Despărțământul ppesc Buteni al reuniunei învățătorilor s'a ținut adunarea de toamnă joi în 1/14 nov. a. c. în școala rom. din Buteni. După chemarea Duhului sfânt celebrată prin preotul I. *Cosma* din loc, s'a ascultat prelegerea învățătorului P. Perva din socoată, cu cl. I. care prelegere la timpul său s'a declarat de binesuceasă. După dimiterea elevilor prezidentul *Nic. Boșcaiu* printr'un discurs binemerit deschide șe-

dința și în numele învățătorilor salută în fruntea oaspeților pe On. D. Iuliu Bodea adm ppresb.

Trecându-se la ordinea de zi, adunarea discută cu multă seriozitate toate celelalte chestiuni puse în programa adunării, și se aduc hotărâri meritoriale.

Învățătorii îngrijiți de soartea lor și al școalei conf. pe cari le văd într-o lumină cam palidă, cu viu interes se ocupă cu aceasta chestiune și se constată că, mai mulți membri din tract, învățători buni și defini-tivi, servesc și azi pentru un salariu de 4—600 cor. fără să fie ei cauza, și totuși mână de ajutor nu vine de nicăieri.

S'a propus să fie recercat com. central, ca în numele tuturor învățătorilor se roage pe Ven. Cons. a interveni la înaltul guvern și în favorul acelor învățători cari sub ori ce titlu au întregire dela stat, să li-se acoarde adausul de scumpete pe care unii l'au primit, ear pentru aceea căroră comunele bis. le-a întregit totul, să se facă apel la comuni ca, cât de cât să și arate bunăvoința ca nici unii să nu se simtă orfani și trecuți cu vederea, pentru că au stăruit, ca nimbul școalei lor să rămână neștirbit.

Adunarea își exprimă dorința ca în feriile de vară să se țină cursuri suplutoare, unde să se facă cunos-cute învățătorilor progrese mai noauă făcute în învățământ ca d. e. metoda fonomimic, metoda direct la predarea l. m. ș. la. cari azi sunt chestii de viață.

Adunarea de primăvară s'a hotărât a se ține în Bodești.

i. b.

Nr. 1617/1912.

Concurs.

pentru ocuparea postului de conferențiar cooperativ al Asociațiunii.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” publică concurs pentru ocuparea postului de conferențiar cooperativ al Asociațiunii, în următoarele condițiuni:

I. Conferențiarul cooperativ va avea să îndeplinească următoarele lucrări:

a) să propage prin scris, prin prelegeri, prin cursuri și prin editarea de publicațiuni ideea înființării băncilor sâtești și a altor însoțiri;

b) să inițieze înființarea băncilor sâtești acolo, unde e terenul prielnic, și să deie toate informațiile pentru administrarea și conducerea lor;

c) să compună și să îngrijească a se tipări sta-tute tip, registre de contabilitate tip, formulare pentru actele de înregistrare, pentru procesele verbale, pre-cum și alte tipărituri necesare administrației interne a însoțirilor;

d) să controleze activitatea băncilor și să adună date statistice despre mișcarea cooperativă dela noi;

e) va fi secretul secțiunii economice a Asociațiunii.

II. Retribuția conferențiarului cooperativ va fi:

a) salariu anual de K. 2400—, plătit în rate lu-nare anticipative;

b) cu ocazia călătoriilor va primi o diurnă de K. 6— și cheltuelile de drum (în tren bilet de cl. II).

III. Căice vor să reflecteze la acest post, să-și înamteze, până la 15 decembrie nou 1912, comitetului central al Asociațiunii în Sibiu (str. Șaguna Nr. 6), cererile, însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez în limba română,
b) certificatele școalelor secundare și speciale ce le-au urmat,

c) certificat despre praxa ce au făcut-o,

d) eventualele lucrări, pe cari le-au scris sau publicat,

e) un memoriu scurt, în care să arete, cum au de gând să lucreze în cadrele Asociațiunii pentru intruparea ideii cooperative.

Conferențiarul cooperativ se va angaja provizor pe un an, cu începere dela 1 ianuarie n. 1912.

Sibiu, din ședința comitetului central, ținută la 2 noemvrie 1912.

Andrieu Bârseanu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

Convocare.

D. spărtământul ppresc Arad al Reuniunii învățătorilor români dela școalele pop. conf. gr. ort. din ppiatele aradane I-VII își va ține proxima adunare miercuri în 14/27 noemvrie a. c. în școala centrală din Arad.

Program:

1. La 8 ore a. m. Chemarea Duhului Sfânt și părăstas.

2. Ascultarea prelegerii ordinare în școala învățătorului I. Moldovan.

3. Deschiderea ședinței și raport prezidial.

4. Citirea circularului general și luarea dispozi-țiunilor de executare.

5. „Din științele naturale” prelegere de Nicolae Mihulin profesor preparandial.

6. „Mijloace contribuitoare la educațiune” disert. de P. Lupaș inv. în Sobotel.

7. Alte prelegeri și direrațiuni prezentate prezi-diului în timp regulam.

9. Propuneri.

10. Dispoziții pentru proxima conferință.

11. Alegerea prezidentului de despărtământ.

12. Ridicarea ședinței.

Arad, la 3/16 noemvrie 1912.

Iosif Moldovan
prezidentul reuiniunii.

Petru Colteu
n tarul despărtământului.

CRONICA.

Parentarea reginei Elisaveta. Marți în 6/19 nov. s'a oficiat în catedrala din Arad requiemul pentru su-fletul decedatei regine, în ființa de față a P. S. Dlui episcop diecezan Ioan I. Papp, corpul funcționarilor diecezani; corpul profesoral și tinerimea dela toate școalele noastre confesionale din Arad După serviciul divin s'a întrunit corpul profesoral dela instit. ped. teol. și tinerimea în sala festivă a institutului. Panegi-ricul l'a rostit directorul Roman R. Ciorogariu viu aplaudat de auditor.

În onoarea profesorilor. Prea Sfinția Sa dl episcop diecezan emoționat de succesul splendid a serbărilor centenare dela institut a dat masă splendidă în onoa-rea corpului profesoral dela institutul nostru ped. teol., în ziua Sfinților Arhangeli.

Comemorarea de joi. Conform circularului P. S. Sale Dnui Episcop în ziua de 8/21 noemvrie a. c. — ziua sf. arhangeli *Mihail și Gavril*, s'a comemorat în întreaga eparhie a Aradului centenarul preparandiei noastre. Folosindu-se de acest prilej P. S. Sa Dl Episcop *Ioan I. Papp* la sfârșitul serviciului divin celebrat în catedrală a revenit asupra marelui eveniment a întemeierii institutului pedagogic. Cuvintele calde și de un sincer entuziasm a P. S. Sale au făcut impresie excelentă. După săvârșirea slujbei dzești școalele populare gr. or. rom. din Arad au jubilat și ele prin un frumos festival suta de ani. Festivalul s'a dat în școala condusă de inv.-dir. *Iosif Moldovan*, care prin o dibace caracterizare adecvată priceperii elevilor a scos în relief însemnătatea marei serbători. Sufletele plâpânde ale băeților ascultau cu cucernicie cuvintele înțelepte și sfaturile bune, ce le dădea învățătorul lor. Dar și elevii și-au dat prinosul, recitând cu toată drăgălășia poezii cu caracter moralizator și național, tutre altele și „*Moș Martin*” a inimosului *I. Grozescu*, de care bunii nostri bătrâni își reamintesc cu atâta duioșie. În sfârșit elevii — dirijați de dl inv. *I. Moldovan* au cântat câteva piese potrivit alese, așa că oaspeții: profesorii seminariați în frunte cu P. C. Sa dl dir. *R. Giorogariu*, P. O. D. *Vasile Beleş*, protopop, preoții și învățătorii din Arad — s'au depărtat înviorați dela s-nina sârbătoare a celor mici.

Cronica bibliografică.

În „Biblioteca pentru toți” Nr. 787.788 a apărut: *Educația prin sine însuși* de dl G. Aslan, doctor în litere și filozofie dela Universitatea din Paris, docent la Universitatea din București. Succesul fără precedent, pe care l-a obținut această frumoasă scriere de filozofie practică, a îndemnat direcția „Bibliotecei pentru toți” s'o cumpere pentru a o pune la îndemâna tuturor tinerilor, care se îngrijesc de viitorul lor, tuturor oamenilor doritori să trăiască o viață mai bună.

Domnul *I. Kalinderu* s'a ocupat de ea într'un raport către Academie, din care extragem următoarele rânduri.

„În primele trei prelegeri autorul examinează foarte sumar problema educației, utilitatea ei, posibilitatea și scopul ce trebuie să-și dea arta educației și ajunge să determine astfel și rolul și posibilitatea auto-educației. În acest scop de Aslan atinge în trecut câteva din marile probleme filozofice și sociale: optimism și pesimism, egoism și altruism, individualism și colectivism. Asupra acestor probleme enunță câteva indicații generale și întrebunțează un stil ușor și limpede.

Scopul și posibilitatea educației odată admise, autorul se ocupă de mijloacele de care dispune educatorul și auto-educatorul în atingerea scopului. În această vedere studiază fenomenele de sugestiune. Autorul citează, ca să exemplifice sugestiunea, o sumă de cazuri curioase și interesante. Pentru auto-educație însă mijlocul cel mai indicat este autosugestiunea. Dl Aslan arată cum ne putem autosugestionă un ideal de viață. În acest sent expune multe precepte frumoase extrase din cărțile moralizatorilor.

„Opinia publică, contagiunea morală, puterea de sugesție a proverbelor sunt tratate pe scurt. Comerțul oamenilor mari, exemplul și cultul lor este recomandat autoeducatorului. Cunoașterea mijloacelor de educație trebuie completată prin cunoașterea piedicilor

ce poate întâmpina arta educației. Între aceste piedici dl Aslan enumeră: apatia, abulia sau lipsa de voință, reveria sau lipsa spiritului critic. Educația prin sine însuși are să lupte cu aceste obstacole.

„Problema mijloacelor educației, rezumată aci, face obiectul la 4 prelegeri (IV, V, VI, VII).

„Restul prelegerilor se ocupă cu educația fizică, educația voinței, a inteligenței, a sentimentului și cu formarea deprinderilor.

„Lucrarea este scrisă într'un stil curat și presărată din belșug cu anecdote, cari fac lectura plăcută.

Caracterul scrierii este dar distractiv cât și instructiv. De aci se esplică, de ce prelegerile dlui Aslan au fost urmărite cu multă atenție.

(Analele Academiei române, 1907,—1908. pag. 293—5).

Prețul 60 bani. De vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al „Bibliotecei pentru toți” a se cere la Librăria diecezană din Arad.

Poșta redacției.

Nicolae Hunze. Socoteala dtales despre zilele de lucru ar prezinta școala noastră într'o lumină compromițătoare, ce nu ne permite a o publica, mai ales că nu putem admite așa o laxitate în începerea anului școlar. Am transpus'o înse brevi manu la referentul școlar ca punct de orientare asupra frecuenței școlare, care precum zici e laxă la dvoastră.

V. A. Chișoda. Tutorul nu poate fi indus în listă ca reprezentant al minoreanului. Bărbatul cu soție proprietară da, vine luat în listă.

Concurse.

Pentru postul de învățător dela școala conf. gr. or. rom. din **Paniova**, tractul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 469 coroane,
2. În naturali: 11 măji metrice grâu și 11 m. m. cucuruz, prețuite toate în 308 cor.,
3. întregire dela stat 223 coroane,
4. pentru conferențe 20 cor.,
5. pentru scripturistică 10 cor.,
6. locuință liberă cu 2 chilii, bucătărie, cămară, șopru, coteț de porci și grădină.

De încălzirea salei de învățământ se îngrijește comuna bisericească; de locuința sa însă învățătorul.

Mai are: dela înmormântare mare 1 cor., dela prunci 60 fil., dela liturgie pentru morți 1 cor. și dela cununie 80 fil., apoi dela parastas 60 fil. și dela sfințirea casei 20 fil. Se înțelege aceste taxe le capătă numai când este anume poștit.

Alesul e obligat se instrueze nu numai pe școlarii obligați, fără și pe cei de repetiție, se presteze servite cantonale, se învețe pe școlari cântările bisericesti și'n dumineci și sârbători să-i conducă la s. biserică și să-i țină în ordine.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Paniova (Panyó), pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belence, Temes megye), și într'o Duminecă ori într'o sârbătoare, să se prezen-

teze, sub durata concursului, în s. biserică din Paniova, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și'n tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala superioară gr. or. română clasele III-VI din Capolnaș, pe baza ordinului Ven. Consistor se publica concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar fundamental în bani cor. 1000.
2. Locuința în natură cu grădină de legumi de 1/4 jughere.
3. Pentru scripturistică 10 coroane.
4. Pentru conferință 20 cor. Se observă, că suma aceasta o primește dacă participă la conferință, având a dovedi cu act dela prezidiul conferinței.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit, fără liturgie 1 cor., iar cu liturgie 2 cor.
6. Dela părstase unde este poftit 40 fileri.

Cvivevenalele se vor cere dela stat. De curățirea pe din lăuntru a locuinței învățătoresți, se va îngriji alegândul învățător.

Alegândul învățător conform §. 13 din „Regulamentul pentru organizarea învățământului” va avea să provadă cantoratul în strana dreaptă și afară de sfta bis. la toate ceremoniile obveninde, să instrueze elevii în cântările bisericesti, se-i conducă în dumineci și sărbători la sfta biserică, cu cari să cânte cântările ceremoniale, susținând usul cu îmbrăcarea unor elevi la sfta liturgie și să țină prelegere cu elevii de repetiție fără altă remunerațiune.

Recurenții sunt poftiți, ca recursurile ajustate conform „Regulamentului pentru organizarea învățământului” și dacă a mai servit în alta comună și cu atestat de moralitate, adresate comitetului par. din Capolnaș, să le substearnă în termenul legal oficiului protopresbiteral din Lipova (Lippa) și să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial gr. or. român din Capolnaș, ținută la 14/27 octomvrie 1912.

Ioan Micu
v. preș. com. par.

Antoniu Moldovan
not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul *Fabriciu Manuilă* inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru întregirea definitivă a vacantului post de învățătoare dela școala confesională gr. or. rom. din Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 coroane.
2. Locuință liberă și grădină de legumi.
3. Pentru conferință 10 cor.
4. Pentru scripturistică 10 cor.

Reflectantele au să se prezenteze în vre-o duminică, ori într-o sărbătoare, în termenul concursual, în s. biserică.

Se observă, că cele cu evaluație mai bună, respective cu pregătiri speciale, vor fi preferite

Documentele despre evaluația legală, adresate comitetului parohial, să le aștearnă pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belence, Temes megye).

Aleasa să îndatorează să îngrijască pe speșele proprii de ținerea în curățenie și în bună rânduială a locuinței sale, în partea din lăuntru.

Sala de învățământ o va predă și o va ține în curățenie, curatoratul școalei.

Lennele pentru încălzirea acestei sale le dă comuna bisericască.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți gr. or. rom. vacantă din Seprös se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 800 cor.
2. 8 jugh. pământ arător cu dreptul de pășunat, a cărui venit, după detragerea dării, carea o va suportă alesul; — face 200 cor.
3. Locuință cu grădină.
4. Spese de conferință 40 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Cel ales are a conduce strana, fără altă remunerațiune.

Pentru orientare, comitetul parohial, aduce la cunoștință celor interesați, că parohia nu asigură dela sine alesului nici cvivevenalele, nici eventuala urcare de salariu.

Recursurile ajustate cu documentele recerute, sunt a se înainta la P. O. oficiu protopresbiteral din Borosjenő, iar reflectanții au a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din Seprös, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom., ținută la 7/20 octomvrie 1912.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *Ioan Georgia* protopresbiter insp. conf. de școale.

—□—

2—3

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

